

LEIÐBEININGAR

UM REIKNINGSHALD STJÓRN MÁLASAMTAKA O.FL.
SKV. LÖGUM NR. 162/2006, MEÐ SÍÐARI BREYTINGUM**I. KAFLI****Almenn ákvæði****1. gr.**

Leiðbeiningar þessar gilda um reikningsskil stjórn málasamtaka, þ.e.a.s. flokka og samtaka, sem bjóða fram í kosningum til Alþingis og sveitarstjórna, sbr. IV. kafla laga nr. 162/2006 um fjármál stjórn málasamtaka og frambjóðenda og um upplýsingaskyldu þeirra, með síðari breytingum. Leiðbeiningarnar eru lágmarksreglur og því er stjórn málasamtökum heimilt að skila fyllri upplýsingum en mælt er fyrir í þeim.

2. gr.

Stjórn málasamtökum er heimilt að taka á móti allt að 550 þús. kr. framlögum á ári frá einstökum lögaðila eða lögráða einstaklingi til stjórn málastarfsemi sinnar eða kosningabaráttu með þeim takmörkunum, sem frá greinir í þessum kafla. Stjórn málafélögum innan samstæðu stjórn málasamtaka er þó heimilt að taka á móti framlögum einstakra lögaðila umfram þá fjárhæð, samtals innan samstæðu að hámarki 100 þús. kr. Stjórn málafélögum innan samstæðu er einnig heimilt að taka á móti framlögum lögráða einstaklinga umfram. 550 þús. kr., samtals innan samstæðu að hámarki 100 þús. kr. Framlög umfram 550 þús. kr. til stjórn málafélaga, skv. ofangreindum reglum skulu sérgreind í ársreikningi stjórn málasamtaka.

Framlögum umfram ofangreint hámark skal skilað svo fljótt sem kostur er. Takist ekki að skila þeim skal þeim haldið sérstaklega aðgreindum í bókhaldi stjórn málasamtaka og skilað í ríkissjóð án ástæðulauss dráttar.

3. gr.

Stjórn málasamtökum er óheimilt að veita viðtöku framlögum frá:

- a) Óþekktum gefendum. Takist ekki að hafna slíku framlagi skal skila því í ríkissjóð án ástæðulauss dráttar.
- b) Fyrirtækjum að meiri hluta í eigu eða undir stjórn ríkis eða sveitarfélaga.
- c) Opinberum aðilum öðrum en ríkissjóði og sveitarfélögum, sbr. II. kafla laga nr. 162/2006, svo sem félögum í sameign ríkis og sveitarfélaga og félögum í meirihluta eigu opinberra aðila.
- d) Erlendum ríkisborgurum, sem eigi njóta kosningaréttar hér á landi, svo og fyrirtækjum eða öðrum aðilum, sem skráðir eru í öðrum löndum.

4. gr.

Framlög tengdra lögaðila skulu talin saman. Samanlögð árleg framlög þeirra mega aldrei fara fram úr 550 þús. kr. Með tengdum aðilum í skilningi leiðbeininga þessara er átt við lögaðila, þar sem svo háttar til að annar aðili er í raun undir stjórn hins þar sem sá síðarnefndi á meiri hluta hlutfjár,

stofnfjár eða atkvæðisréttar í þeim fyrrnefnda. Einnig er átt við lögaðila þar sem einstaklingur á meiri hluta hlutafjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í báðum eða öllum lögaðilum.

Samkvæmt þessu teljast þeir eigendanna, sem eiga hlut í tengdum lögaðilunum, ótengdir en sá lögaðilanna, sem ásamt eigendum sínum á hlut í þeim þriðja, telst tengdur honum.

5. gr.

Almenn félagsgjöld einstaklinga í stjórn málasamtökum, sem innheimt eru með reglubundnum hætti á jafnræðisgrundvelli og ekki fara fram úr 100 þús.kr. á ári, skal sérgreina í reikningsskilunum. Greiðslur einstaklinga umfram ofangreint hámark teljast framlög í skilningi 2. gr.

6. gr.

Með framlögum í skilningi leiðbeininga þessara er átt við framlög til starfsemi stjórn málasamtaka eða frambjóðenda eða kosningabaráttu, hvort heldur eru bein fjárfrahlög eða önnur gæði, sem metin verða til fjár, án tillits til þess hvaðan þau koma eða hvers eðlis þau eru með þeim takmörkunum, sem gerðar eru í reglum þessum. Til framlaga í þessum skilningi teljast m.a.:

- a) Allir afslættir af vörum og þjónustu sem veittir eru af markaðsverði og standa öðrum viðskiptavinum ekki til boða.
- b) Ívilnanir og eftirgjafir, þar með taldir afslættir, af markaðsverði hvers konar þjónustu sem standa öðrum viðskiptavinum ekki til boða, svo sem afsláttur af markaðsverði auglýsinga, húsaleigu eða öðru endurgjaldi fyrir afnot af fasteignum.
- c) Endurgjaldslaus afnot af vinnuafli, þ.e.a.s. starfskröftum launaðra starfsmanna ef aðrir en stjórn málasamtök eða frambjóðandi bera launakostnaðinn. Sjálfboðavinna telst ekki framlag í skilningi reglnanna.
- d) Endurgjaldslaus afnot á búnaði og tækjum, þó ekki afnot af lausafé í eigu sjálfboðaliða, sem ekki er notað í atvinnurekstri.
- e) Eftirgjöf eftirstöðva skulda, hvort sem er að hluta eða öllu leyti, óvenjuleg lánakjör eða fjármagnsfyrirgreiðsla.

7. gr.

Undanþegin 550 þús. kr. hámarki skv. 2. gr. eru framlög í formi almennra og opinberra afslátta, sem öllum standa til boða í samræmi við gjaldskrá eða almenna viðskiptavenju. Almennir og opinberir afslættir skulu sérstaklega aðgreindir á sölureikningi.

8. gr.

Ef sértækur afsláttur hefur verið veittur af markaðsverði, sbr. a liður 6. gr., skal mismunur markaðsverðs og raunverðs tilgreindur sem framlag í ársreikningi. Önnur framlög, svo sem endurgjaldslaus lán vinnuafis, aðstaða eða búnaður, að undanskildu því, sem um getur í d- lið 6. gr., skulu metin til peningaverðs á gangverði eða markaðsverði á hverjum tíma og tilgreind í ársreikningi á því verði.

9. gr.

Með markaðsverði í skilningi leiðbeininganna er átt við almennt gangverð í viðskiptum með vöru eða þjónustu milli ótengdra aðila að teknu tilliti til afsláttar, sem veittur er með almennum og opinberum hætti á viðskiptalegum grunni. Við mat á endurgjaldi, sem ekki er í formi reiðufjár, skal eftir því sem við verður komið miðað við skattmat Ríkisskattstjóra. Nú liggur gangverð ekki fyrir og

skal þá við mat á gæðum eða hlunnindum, sem ekki hafa verið í krónum talin, m.a. litið til þess kostnaðar er þiggjandinn hefði þurft að leggja út fyrri gæðum þessum, nema í gildi sé sérstakt skattmat um þau.

10. gr.

Stjórnmalasamtökum er heimilt að selja öðrum en þeim, er um getur í 3. gr., auglýsingar í fjölmiðlum, sem þau standa að í þeim tilgangi einum að standa undir kostnaði við kynningu á frambjóðendum, stefnu og öðrum málefnum þeirra. Tekjum af útgáfustarfseminni má einungis verja til þess að greiða útgjöld, sem eru í beinum og eðlilegum tengslum við hana.

Á sama hátt er stjórnmalasamtökum heimilt að leigja út fasteignir sínar og lausafé á markaðsverði, sbr. 9. gr. Tekjur af leigustarfsemi umfram markaðsverð skal færa til tekna sem framlög og gilda um þær að öllu leyti sömu reglur og skilyrði og um framlög skv. þessum kafla.

11. gr.

Önnur sala stjórnmalasamtaka á þjónustu og vörum í fjáröflunarskyni en um ræðir í 10. gr. er óheimil. Þó skal óreglubundin kaffisala stjórnmalasamtaka, merkjasala, sala happdrættismiða, basarsala o.þ.h. eða sala aðgangseyris að fundum á vegum þeirra heimil, enda fari viðskipti af þessu tagi við hvern einstakling eða lögaðila ekki fram úr 100 þús. kr. á ári.

II. KAFLI

Uppgjör og reikningsskil

12. gr.

Við gerð ársreikninga stjórnmalasamtaka skal efnisreglum ársreikningalaga nr. 3/2006 fylgt eftir því sem við getur átt. Stjórn stjórnmalasamtaka og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á að ársreikningur sé saminn fyrir hvert ár og skal ársreikningurinn geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi, skýringar og skýrslu stjórnar. Ársreikningur skal undirritaður af stjórn og framkvæmdastjóra jafnframt því að vera áritaður af endurskoðanda.

13. gr.

Stjórnmalasamtök skulu greina frá öllum eignum sínum og skuldum, þ.m.t. skuldbindingum og eigið fé, sem er mismunur eigna og skulda. Eignir, sem ætlaðar eru til varanlegrar eignar eða notkunar, teljast fastafjármunir. Eignir, sem ekki eru ætlaðar til varanlegrar eignar eða notkunar, teljast veltufjármunir.

Kröfur, fyrirframgreiðslur og skuldir, sem falla til greiðslu eftir lengri tíma en eitt ár, skulu færast sem fastafjármunir eða langtímaskuldir eftir því sem við á. Aðrar kröfur, fyrirframgreiðslur og skuldir færast sem veltufjármunir eða skammtímaskuldir eftir því sem við á.

14. gr.

Stjórnmalasamtök skulu greina frá öllum gjöldum sínum í rekstrarreikningi með eftirgreindum hætti nema að lög eða reikningsskilareglur kveði á um annað. Rekstrarreikningurinn skal a.m.k. geyma eftirtaldar sundurliðanir á gjaldahlíð:

- a) Aðalskrifstofa

- b) Alþingiskosningar
- c) Sveitastjórnarkosningar
- d) Kjördæma- og undirfélög
- e) Rekstur fasteigna

Í skýringum skal kostnaður vegna framangreindra liða vera sundurliðaður og skal þar a.m.k. gerð grein fyrir kostnaði vegna launa og launatengdra gjalda, funda, aðkeyptar þjónustu, fundakostnaðar, skrifstofukostnaðar, auglýsinga og kynninga, rekstri fasteigna og húsnæði, ferðalaga, annarra rekstrargjalda og kostnaður á móti framlögum í öðrum gæðum og afslættir.

15. gr.

Stjórnmalasamtök skulu greina frá öllum tekjum sínum í rekstrarreikningi nema lög eða settar reikningsskilareglur kveði á um annað. Hann skal a.m.k. geyma eftirtaldar sundurliðanir á tekjuhlíð:

- a) Fjárframlög úr ríkissjóði.
- b) Fjárframlög sveitarfélaga.
- c) Fjárframlög lögaðila.
- d) Fjárframlög lögaðila til stjórnmalafélaga, umfram 550 þús. kr. framlag til stjórnmalasamtaka, sbr. 2. gr.
- e) Framlög lögaðila í formi afsláttar frá markaðsverði, sbr. a liður 6. gr.
- f) Önnur framlög lögaðila, sbr. b – e liður 6. gr.
- g) Fjárframlög einstaklinga.
- h) Fjárframlög einstaklinga til stjórnmalafélaga, umfram 550 þús. kr. framlag til stjórnmalasamtaka, sbr. 2. gr.
- i) Framlög einstaklinga í formi afsláttar frá markaðsverði.
- j) Önnur framlög einstaklinga, sbr. b – e liður 6. gr.
- k) Almenn félagsgjöld.
- l) Leigutekjur af fasteignum, sbr. 2. mgr. 11. gr.
- m) Tekjur af leigu lausafjár, sbr. 2. mgr. 11. gr.
- n) Þjónustutekjur, þ.m.t. aðgangseyri að fundum, skemmtunum og öðru slíku félagsstarfi, sbr. 12. gr.
- o) Vörusala, þ.m.t. tekjur af kaffisölu, happdrætti, hlutaveltum o.s.frv., sbr. 12. gr.

16. gr.

Stjórnmalasamtök skulu halda sérstaka skrá yfir einstök framlög, sem metin eru til fjár, þar sem fram komi nafn og kennitala viðkomandi styrktaraðila. Framlög tengdra aðila sbr. 4. gr. skal telja saman.

Nöfn þeirra lögaðila, sem veita stjórnmalasamtökum framlög, skulu birt í skýringum við ársreikninginn eða í sérstöku fylgiskjali með honum ásamt fjárhæð framlagsins. Sama á við einstaklinga, sem veitt hafa hærri framlög en 300 þús. kr.

17. gr.

Stjórnmalasamtök skulu halda samstæðureikning fyrir allar einingar, sem undir þau falla, svo sem sérsambönd, kjördæmisráð, eignarhaldsfélög og tengdar sjálfseignarstofnanir, hvort sem þær eru skráðar eða ekki, sbr. þó 3. mgr. Með samstæðureikningi í þessu sambandi er átt við reikningsskil,

þar sem ársreikningar stjórnmalasamtaka (móðursamtaka) og eininganna (dóttursamtaka), sem undir þau falla, hafa verið sameinaðir í einn reikning.

Samstæðureikningur skal geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar. Samstæðureikningurinn skal gefa glögga heildarmynd af afkomu, efnahag og breytingum á handbæru fé bæði móðursamtakanna og dóttursamtakanna. Við gerð samstæðureiknings skulu sams konar tekju- og gjaldaliðir og eigna- og skuldaliðir lagðir saman. Gera skal nauðsynlegar leiðréttingar vegna sérstakra þátta, sem eiga aðeins við um samstæðureikning.

Heimilt er að halda flokkseiningum utan samstæðureikningsskila ef tekjur þeirra eru undir 550 þús. kr. á ári. Að öðru leyti skulu ákvæði VII. kafla ársreikningalaga gilda um samstæðureikningsskil stjórnmalasamtaka eftir því sem við á.

18. gr.

Nú standa fleiri en ein stjórnmalasamtök sameiginlega að framboði í tilteknu kjördæmi og skal þá gera sérstök reikningsskil fyrir framboðið.

III. kafli Gildistaka

19. gr.

Leiðbeiningar þessar, sem settar eru á grundvelli laga nr. 162/2006, um fjármál stjórnmalasamtaka og frambjóðenda og um upplýsingaskyldu þeirra, með síðari breytingum og gilda frá og með ársuppgjöri fyrir árið 2019

Ríkisendurskoðandi 9. janúar 2019